

CZASOPISMO TECHNICZNE

ORGAN MINISTERSTWA ROBÓT PUBLICZNYCH
I POLSKIEGO TOWARZYSTWA POLITECHNICZNEGO WE LWOWIE

REDAKTOR:

Inż. ARTUR KÜHNEL.
PROF. POLITECHNIKI LWOWSKIEJ.

REDAKTOR CZĘŚCI URZĘDOWEJ:

Inż. ZDZISŁAW WARCHAŁOWSKI,
NACZELNIK WYDZ. PREZYDJ. MIN. R. P.

KOMITET REDAKCYJNY:

Inż. EMIL BRATRO, Dr. MAKSYMILJAN MATAKIEWICZ, Dr. OTTO NADOLSKI, prof. Polit. Lw.

ADMINISTRATOR:

Inż. STANISŁAW KOZŁOWSKI.

ROCZNIK XLI 1923.

Z 205 rysunkami w tekście i 9 tablicami.

LWÓW 1923.

NAKŁADEM POLSKIEGO TOWARZYSTWA POLITECHNICZNEGO WE LWOWIE.
Z Ł. ZWIĄZKOWEJ DRUKARNI WE LWOWIE, UL. LINDEGO 4.

SPIS RZECZY

zawartych w roczniku XLI „Czasopisma Technicznego“, z roku 1923.

(Artykuły z rysunkami oznaczono gwiazdką: *).

A. Część urzędowa.

Stronica

Zmiany personalne: 25, 37, 50, 61, 85, 109, 121, 133, 149, 189, 205, 289, 317.	845
Sprostowania	134, 305
Odznaczenia (Nadanie Orderu Odrodzenia Polski)	1, 109
Zmiany Organizacyjne:	
Grudziądz — zwinienie Zarządu rzeki Wisły	206
Kraków — zwinienie Dyrekcji Budowy Kan. Żeglugi	85
„ — utworzenie Biura Projektów Kan. Żegl.	85
Łuck — zwinienie Okr. Dyrekcji Rob. Publ. dla Odbudowy	25
Warszawa — zwinienie Okr. Dyr. R. P. dla Odbudowy	25
„ — utworzenie Biura triangulacyjnego	73
„ — zwinienie Biura Projektów Kan. Żegl.	85
Stanisławów — zwinienie Okr. Dyr. R. P. dla Odbudowy	25
Tarnopol — zwinienie Okr. Dyr. R. P. dla Odbudowy	25
Rozporządzenia (rozporządzenia ogłoszone w Dzienniku Ustaw nie są wymienione):	
Drzewa przydrożne — przepisy dotyczące obsadzania dróg drzewami	37
Egzaminy — taksy egzaminacyjne dla budowniczych, majstrów murarskich i innych	25
Elektryczna energia — formularz uprawnień rządowych na wytwarzanie, przesyłanie i rozdzielanie energii	345
Elektryczne linje — przepisy techniczne	177
Elektryczna Rada — zmiany w rozporządzeniu o utworzeniu Państwowej Rady Elektrycznej	110
Elektryczne Zakłady — tablice ostrzegawcze dla zakładów o wysokim napięciu	177
Kredyty budowlane — wyciąg z instrukcji	97
Organizacja M. R. P. — zmiany w statucie organizacyjnym	317
Telegraficzne i telefoniczne linje — prowadzenie linii wzdłuż dróg publicznych	149
Wodne spółki — statut wzorowy	277
Komunikaty:	
Geometrizy — potwierdzenie praw absolwentów Konstantynowskiego Instytutu Mierniczego w Moskwie	85
„ udzielenie zezwoleń na wykonywanie zawodu mierniczego	338
Hydrografia — konferencja w sprawie służby hydrograficznej	51
Komisja Graniczna — powołanie inż. E. Lisowskiego na członka Komisji Polsko Rumuńskiej dla Czeremoszu	25
Obliczenia statyczne — o wyjściu z druku „Przepisów dotyczących obliczeń statycznych w budownictwie lądowym“	149
Rada Elektryczna — sprawozdanie z II. posiedzenia Państwowej Rady Elektrycznej	161
Reorganizacja — w sprawie prac nad reorganizacją Urzędów podległych M. R. P.	206
Wystawa okrętów, urządzeń mechanicznych i maszyn w Londynie	98
Żegluga — program obrad XIII. Międzynarodowego Kongresu Żeglugi	1

B. Część nieurzędowa.

Stronica

I. Artykuły naukowe.

Anczyc Stanisław: Teorie zgniotu	218
Broszko Michał: Nowa teoria ruchu cieczy rzeczywistych *	189
Bryła Stefan: Polskie przepisy obliczeń statycznych w budownictwie lądowym *	98
Brzozowski Stanisław: Belka obustronnie sprężyste utwierdzona o dowolnej sztywności „n* i jej zastosowanie do obliczania ram i belek ciągłych *	277, 305, 321, 337
Burzyński Włodzimierz: W kwestji najtańszej belki żelazno-betonowej	326
Dąbrycz Stefan: Obciążenie lokomotyw parowych * 5, 13, 28, 43, 55, 66, 75	
Fuchs Zygmunt: Przyczynki do wyznaczenia naprężeń ścinających w prętach zginanych *	219
Gajczak Tadeusz: Organizacja akcji cieplnej na kolejach 134, 203	
Goldstein J.: Sposoby lepszego wykorzystania paliwa na parowozach i zużytkowanie ciepła odpadkowego *	188
Hauswald Edwin: Akord czasowy i systemy premjowe *	227
Huber M. T.: Kwestja najtańszej belki żelbetowej *	238
Kłóś Czesław: Materiały do projektowania i obliczania bezprzegubowych łuków parabolicznych ze specjalnym uwzględnieniem łuków żelbetowych *	26, 38, 51
Krzyczkowski Djonizy: Literatura zagraniczna z zakresu oszczędnościowej gospodarki cieplnej i paliwowej *	32
Kühnel Artur: Deptaki maziowane *	165, 180, 199, 203
„ Fale w kamiennym bruku mozaikowym *	245
Łazoryk Emil: Uwagi dotyczące projektowania strzemiion i prętów odgiętych w belkach żelbetowych *	347
Łuszczki Marjan: Metoda wykreślna obliczania powierzchni figur płaskich i kubatury wycinków trasy w robocie ziemnej *	163, 177, 197
Mozer Wilhelm: Ekonomiczne warunki pracy parowozu *	143
Pareński Aleksander: Zastosowanie kinematyki do wyrażania i obliczania równowagi zespołów budowlanych *	249
Proczkowski Mieczysław: Uszkodzenia kotłów parowozowych i ich naprawa *	207, 281
Rosłowski Romuald: Badania wydajności przemysłowego terenu wodociągowego w Pralkowcach *	252
Siwicki Kazimierz: Gospodarka elektryczna na Górnym Śląsku	110, 121, 151
Skalka Józef: Znaczenie dróg wodnych dla żeglugi i handlu wodnego	258
Skibiński Karol: Teoretyczne uzasadnienie korzyści stosowania poprzeczek przy mostach belkowych *	261
Weigel Kasper: Uwagi dotyczące sieci triangulacyjnych, wyrównywanych metodą spozstrzeń zawarunkowanych *	338

II. Projekty, pomysły, budowle.

Bryła Stefan i Weber Józef: Zakłady fabryczne Warszawskiej Spółki Akcyjnej Budowy Parowozów*	268
Dachter Feliks: Budowa pierwszej polskiej kolei żelaznej*	11
Gawlik M.: Suche klozety bezwonne *	81
Kröger Aleksander: Największe mosty sklepione w Polsce*	242
„ Nowe warsztaty wagonowe Kolei Państwowych w Tarnowie *	78
— Meljoracje rolne w r. 1922	128
Moszkowski Wacław i Bryła Stefan: Pierwszy polski drapacz chmur*	248
Niedzielski Tadeusz: Analiza cen do robót pomiarowych	113
Pałka Zygmunt: Ściany bite z gliny*	101, 350
„ Projekt zasadniczych skal dla nowych zdjęć Rzeczypospolitej Polskiej	127
Rakowicz Jan: Projekt przedmieścia ogrodowego w Gólcinie pod Poznaniem dla spółdzielni osadniczej Kolejarzy*	210
Skalka Józef: Droga wodna ze Śląska do Gdańska *	2, 16
„ Związek między portem morskim a wewnętrznymi drogami wodnymi w Polsce	117

III. Sprawy publiczne.

Bily Karol: Cel i znaczenie pracy ręcznej w warsztatach szkolnych	77, 91
Bosiacki B.: Uwagi dotyczące uchwalonej przez Sejm w 1922 r. Ustawy Wodnej	345
Hauswald Edwin: Szkoły wyższe w Stanach Zjednoczonych	19
Hirschberg O.: Organizacja władz technicznych	10
Koziółkowski St.: Urzędy drogowe I. instancji	155
Kunicki St.: W sprawie rozporządzeń mostowych Min. Kol. Żel.	310
Matakiewicz Maksymilian: Przyszłość naszej techniki	246
„ Memorjał Polskiego Tow. Politechn. we Lwowie w sprawie organizacji administracji technicznej Rzeczypospolitej Polskiej	317
Nowakowski Kazimierz: Wodociągi publiczne i ich przyszły rozwój w Polsce	167, 184
Pilkiewicz Władysław: Elektryfikacja Bakińskiego Zagłębia Naftowego	88
Przemówienie P. Ministra Robót Publicznych na Sejmowej Komisji Robót Publicznych	149, 162
Thullie Maksymilian: W sprawie rozporządzeń mostowych Min. Kol. Żel.	275, 349
Witkiewicz Roman: Piśmiennictwo mechaniczne Czasop. Techn. z okazji 40-letniego istnienia tegoż	263

IV. Wiadomości z literatury technicznej.

Drogi:	
Sieć drogowa w Polsce	328
Krzemian sodowy jako lepiszcze	328
Drogi w Kalifornji	328
Pomiary ruchu drogowego	329
Ustrój samochodów a zużycie się dróg	329
Fundamenty:	
Nowa metoda fundacji	170
Koleje żelazne:	
Zamiataczka torów	202
Koleje żelazne Polski w obecnym oświetleniu	215
Największy dworzec czołowy Anglii	216
Pierwsza kolej podziemna w Tokio	216
Jednolite typy nawierzchni niemieckich kolei państwowych *	235
Nowe francuskie szyny	235
Kolej przez Andy	235
Szerokość toru	235
Nawierzchnia dróg żelaznych Szwecji i Norwegii	312
Elektryfikacja kolei żelaznych we Francji	351
Mosty sklepione.	
Napężenie wskutek zmian ciepłoty	92
Mosty żelazne.	
Pomost żelbetowy*	22
Wzmocnienia	23

Doświadczenia nad wielkością wstrząśnień	28
Projekt mostu wspornikowego w Sydney	92
Oszczędność w budowie*	92
Mosty belkowe stężone*	93
Most na Sanie w Rozwadowie	172
Wpływ układu kraty na napężenie drugorzędne	328
Pomiary wodne.	
Współczynnik w formule Bazina dla przelewu	185
Współczynnik średniego rocznego odpływu Mozy	188
Przelew	353
Przyrząd do mierzenia chyżości wody	353
Przegrody dolin:	
Sprawozdanie misji francuskiej ze studjów nad nowoczesnymi przegradami dolin w St. Zj. A. P.	186
Pierwsza niemiecka przegroda żelazno-betonowa	188
Najwyższa przegroda w Europie	188
Przegrody w kształcie sklepienia	188
Pomiary odkształceń przegrody	353
Różne.	
Organizacja kształcenia akademickich techników	23
Christopher Wren	96
Statek transportowy morski	170
Energja przy budowie nowych domów	172
Wlewianie betonu lanego	172
Tytuł doktora nauk techn. we Francji	174
Opis kamionolomów belgijskich	276
Samochody na świecie	276
Ustawa o tytule inżyniera w Polsce	276
Przekop pod Diepoldsau	353
Targi frankfurckie	354
Amortyzacja urządzeń maszynowych	354
Statyka budowli:	
Doświadczenia z parciem ziemi	202
Tunele:	
Maszyna do wiercenia sztolni systemu Whitaker	129
Teorja parcia gór	130
II Tunel Simplonński	130
Obsługa nożna wiertarki pneumatycznej	343
Tunel du Rove	343
Tunel Schandaken	351
Wzory dla obliczenia szykości pędzenia sztolni	343
Ulice:	
Nieszczęśliwe wypadki w Londynie	23
Ruch samochodowy	215
Wodociągi:	
Projekt przegrody dla m. Tunisu	170
Wytrzymałość materiałów:	
Napężenie dopuszczalne dla drzewa	92
„ w mostach sklepionych	92
Pęknięcia belek żelbetonowych	171
Rozporządzenie kolei niemieckich z r. 1922	171
Wysokie kominy	171
Wytrzymałość kostkowa i wilgotność betonu	171
Zakłady o sile wodnej:	
Grobla żelbetowa	93
Siły wodne w Szwecji	93
Wyzyskanie Niagary	98
Grobla betonowa pełna	94
Samoczynna kłapa żelbetowa	169
Siły wodne Francji	170
Produkcja i przeniesienie energii elektrycznej w St. Zj. Ameryki P.	185
Wyzyskanie Rodanu	185
Zakład hydroelektryczny Fully	185, 286
Siły wodne na ziemi	203
Siły wodne Norwegii	354
Zakład wodny Ritom	352
Wyzyskanie średniej Izary	353
„ sił wodnych 1900—1920	353
„ „ we Włoszech	354
Żegluga śródlądowa:	
Kształt kanału portowego	93
Betonowa śluza komorowa*	94
Kanał Ren-Men-Dunaj	311
Projekt elewatora na drodze wodnej Berlin-Szczecin	329
XIII Międzynarodowy kongres żegluga	351

	Stronica
Zelbet:	
Przepisy w Niemczech	22
Grobła żelbetowa	93
Pożar fabryki czekolady	130
Rozbijanie kas ogniotrwałych	130
Samoczynna klapa żelazno-betonowa	169
Pęknięcia belek żelbetowych	171
Niedobrowolne przedwczesne zdjęcie krążyń	172
Niemiecka przegroda żelbetowa	188

V. Recenzje i krytyki.

Anczyz St.: Żelazo (Bielewicz-Rodziewicz)	131
Banthin A.: Über das Aufzeichnen der Entropiedia-gramme des Wasserdampfes (Witkiewicz)	341
Cain W. M.: Teoria łuków kamiennych (Thullie)	94
" " " : Teoria łuków żelbetowych (Thullie)	94
Chrzanowski W.: Turbiny parowe (Hauswald)	95
Faber O. i Bowie: Projektowanie żelbetu (Thullie)	312
Gestecchi Th.: Mosty łukowe i przesklepienia żelbetowe (Thullie)	106
Hotopp L.: Vorträge über Elasticitätslehre (Huber)	344
Krüger Al.: Nawierzchnia dróg żelaznych (Hoeschl)	35
Matakiewicz M.: Hydrologiczna miara żeglowności rzeki Melan Józef: Budowa mostów (Thullie)	354
Mesnager Aug.: Kurs żelbetnictwa (Thullie)	331
Montel A.: Sprężystość i wytrzymałość ciał kamienistych (Thullie)	158
Moszyński Jan: Zarys budowy dróg gruntowych systemem amerykańskim (Kühnel)	321
Mörsch E.: Żelbetnictwo, jego teoria i zastosowanie (Thullie)	330
Nestorowicz M.: Sprawa drogowa w Polsce (Kühnel)	172
" " " : Zbiór ustaw i rozporządzeń drogowych (Kühnel)	46
Probst E.: Wykłady żelbetnictwa (Kuryłło)	131
Rummel Jnjan: Port w Gdyni (Matakiewicz)	34
Rundo A.: Instytucje hydrograficzne zagranicą (Matakiewicz)	351
Schau A.: Budowa mostów (Thullie)	354
Schöler R.: Statyka i nauka o wytrzymałości budownictwa lądowego (Thullie)	330
Slucki A.: Zur Dampfmaschinen-theorie (Witkiewicz)	330
Stadtmüller K.: Słownictwo rzemieślnicze: Dział metalowy (Herzberg)	341
" " " : Słownik Techniczny (Krauze)	94
" " " : Słownictwo rzemieślnicze: Dział włókienniczy (Kunstmann)	106
" " " : Dział skórniczy (Browicz)	131
Strassner A.: Rama ciągła (Thullie)	287
" " " : Łuk i sklepienie mostowe (Thullie)	95
Timoszenko S. w przekładzie Hubera: Wytrzymałość materiałów (Müller)	330
Thoma H.: Hochleistungskessel (Witkiewicz)	82
	341

VI. Bibliografja.

Dzieła nabyte przez Bibliotekę Politechniki Lwowskiej	108, 148, 160, 174, 188, 331
Nowe książki:	37, 97, 132, 174, 216, 288, 313, 354
Twórczość młodej Polski	203

VII. Nekrologja.

Śp. Gary Max	147
Śp. Korasadowicz Tedeusz *	159
Śp. Kosiński Stanisław *	85, 87
Śp. Majewski Stanisław	216
Śp. Miłkowski Karol *	315
Sp. Narutowicz Gabryel *	49, 257
Śp. Stwiertnia Paweł	71
Śp. Tołoczko Edward	355
Śp. Uderski Edward *	107

VIII. Sprawy bieżące.

Grobowiec Bolesława Śmiałego	160
Hamulec przestawny Suchanka	313
Jubileusz 40-letniej pracy zawodowej	192
Korespondencja	314
Kurs drogowy	96, 203
Kurs inż. kolej. i drog. w Warszawie	36
II kurs inż. z zakresu gospodarki ciepłej	36, 58, 118, 147
Kurs radjotechniki	12
Mechaniczna Stacja doświadczalna przy Politechnice Lwowskiej	178
Naprawa taboru P. K. P.	132
Odezwa inspekcji przemysłu w Katowicach	95
Opinia Związku Polskich inżynierów kolejowych o potrzebie budowy nowych linii węglowych	314
Pawilon Polski na wystawie paryskiej	120
Plany regulacyjne zniszczonych przez wojnę miast	172
Podręcznik Techniczny	147
Politechnika Lwowska. Egzaminy dyplomowe w r. 1922	58
Polskie normy cementów	95
Polska terminologia techniczna	160
Protest Polskich Artystów Grafików	12
"Rzeki żeglowne"	174, 314
Sprawy przemysłu na górnym Śląsku	59
Stała Del. P. Zrz. Techn.	36
Stowarzyszenie Radjotechników	36
" " Techników Polaków w Paryżu	120
III Targ poznański	96
Targi zagraniczne	59
Walne Zgromadzenie członków Akademii Nauk Techn.	119
Wykaz statystyczny	59
Wystawy:	
Jubileuszowa w Goeteborgu	147
Przemysłowo-rolnicza w Rydze	58
" " " w Poznaniu	174
Zjazdy:	
Chemików polskich w Warszawie	58
Inżynierów-mechaników	173
Ogólno-techniczny	173

IX. Rozmaitości.

"Akumulatory", fabryka w Lipniku	314
Jubileusz Austr. Tow. Inż. i Arch. w Wiedniu	203
Jubileusz Przeglądu Technicznego	332
Organizacja akcji ciepłej na kolejach	203
Państwowa Szkoła Przemysłowa w Bydgoszczy	287
Posiedzenia Komisji Akademii Nauk Technicznych	208
Prośba Komitetu oświatowego w Katowicach	287
Spostrzeżenia meteorologiczne Obserwatorium Politechniki Lwowskiej	315
Ustawa drogowa a budowa i utrzymanie ulic i placów	47
Zasady etyczne inżynierów amerykańskich	216
Światowa Konferencja Energetyczna	355
"Kabel" Sp. Akc. w Warszawie	355

X. Sprawy Towarzystwa.

Konkurs z fundacji im. śp. Romana br. Gostkowskiego	84
Ogłoszenie o Walnem Zgromadzeniu	37
Oddział P. T. P. w N. Sączu	148
" " " Samborze	65
" " " Stanisławowie	65
" " " Tarnowie	148
Posiedzenia Wydziału głównego P. T. P. 47, 48, 59, 96, 175, 176, 204, 288, 316, 356	174
Protokół Walnego Zgromadzenia z 11. IV. 1923	61
45 Sprawozdanie Wydziału główn. P. T. P. za r. 1922	36, 120, 203, 287
Sprawy redakcyjne	36
Stala Delegacja P. Zrzeszeń Techn.	60
Uroczystość wręczenia dyplomu czl. hon. St. Rybickiemu	322, 344, 356
Wkłady członków	48, 96
Zebrań tygodniowe lwowskie	60, 217
Zeszyt jubileuszowy Czasop. Techn. z r. 1923	